

GAST AAN HET WOORD 22 - FRANK VAN DE POEL: DE DOOD

Onze gastcolumnist is **Frank van de Poel**. Frank is geestelijk verzorger in het Catharina-ziekenhuis in Eindhoven.

Het alledaagse sterven is bijzonder.

De dood went, maar is nooit gewoon. Steeds opnieuw is er een mens die de aarde gaat verlaten: ik zie dit gezicht, deze handen, dit lichaam, ik hoor deze stem, ik beluister de verhalen die over deze persoon worden verteld. Steeds opnieuw zijn er mensen die verdriet hebben: geliefden, ouders, kinderen, vrienden, collega's – ieder heeft een hoedanigheid die maakt dat hij wil zijn bij degene die gaat. Hoewel: soms is er niemand bij, helemaal niemand. Steeds opnieuw ben ik getuige van wat er gebeurt, maar kan ik maar niet beseffen wat dat is, de dood. En steeds is er de confrontatie met mijn eigen leven en met de leegte die het sterven van een ander voor mij kan betekenen. Steeds opnieuw ook dat complexe en tegelijk overzichtelijke bewustzijn dat iemand er nu nog is en straks niet meer. En de vragen die de dood oproept. Kun je een dode levend denken? Kun je een dode dood denken? Hoe normaal is het dat een mens zijn leven door een dode laat beheersen? Zou een mens zonder doden kunnen leven, en zou de mens zonder de dood kunnen leven? Als wij dan toch weten dat wij zullen sterven, waarom verzetten we ons dan zo krampachtig tegen het feit dat ons lichaam van meet af aan neigt naar de dood? Waarom hebben wij, die willen leven, zo'n moeite met het doodsverlangen van hen die dat niet of niet meer willen? En is het niet frappant dat levenslustig gedrag zo sterk kan lijken op zelfvernietiging?

Je mag een ander niet doden, hebben we met elkaar afgesproken en in wetten vastgelegd. Wij zijn beschaafd. Maar vol plezier en met overgave lezen we boeken, kijken tv-series en doen spelletjes waarin het doden van anderen uiterst geraffineerd en zelfs aantrekkelijk tot kunst wordt verheven. En via het journaal worden we er elke dag aan herinnerd dat we nog steeds heel graag op oorlogspad gaan, wij, gewone, keurige, grote mensen in tijden van vrede.

Je mag jezelf niet van het leven beroven, hebben we met elkaar afgesproken, dat hoort niet. Tobbers doen dat, wij niet. Typisch toch, die morele meetlat die we hanteren als het over anderen gaat, want zelfdoding zou je toch vaak kunnen zien als een normale en zelfs gedurfde reactie op een leven dat we normaal noemen maar in feite als hels zouden moeten betitelen. Het leven went, maar is het nooit gewoon. Het alledaagse leven is bijzonder.